

технологическом цикле «производство сырья - сбыт продукции», товаропроизводитель, проигрывая на стадии производства, окупает затраты и обеспечивает получение прибыли на последующих стадиях – переработки и реализации продукции. В условиях Казахстана, когда осуществляется чрезмерное регулирование финансовой деятельности субъектов хозяйствования, ограничение самостоятельности в принятии соответствующих своевременных решений по повышению эффективности производственной деятельности, а также монополизации в сфере закупок и переработки сельскохозяйственного сырья трудно говорить о возможности конкурентоспособности на внутреннем и внешнем продовольственных рынках. Таким образом, в современном сельском хозяйстве республики существует много проблем, требующих решения.

Уровень развития конкурентоспособности во многом зависит от условий хозяйствования, насколько они являются благоприятными: эффективность экономического механизма и правовых условий, жизнедеятельности всех субъектов. Основными составными частями экономического механизма выступают: планирование, ценообразование, финансово-кредитные отношения, мотивация труда, управление, самостоятельность товаропроизводителя в распоряжении результатами своего труда. Системное применение указанных факторов повысит конкурентоспособность продукции животноводства и организаций агропромышленного комплекса Казахстана в целом [4].

Таким образом, повышение конкурентоспособности продукции животноводства имеет большую теоретическую и практическую значимость для развития отечественного агропромышленного рынка, насыщения внутреннего рынка доступными для всех групп населения высококачественными продуктами питания, расширения внешнеэкономических связей. С развитием рыночных отношений и усилением конкурентной борьбы за покупателя повышение конкурентоспособности продукции стало первостепенной задачей товаропроизводителя в обеспечении его финансово-экономической устойчивости.

Литература

1. Кашкинбаева Н. Современное состояние и перспективы развития сельского хозяйства/Экономика и статистика 3/2010, с.75.
2. Н.А. Назарбаев на ежегодном совещании работников сельского хозяйства республики 5.03.2007 г. в г. Астане
3. Агенство РК по статистике
4. Кулакбаева Б. Конкурентоспособность сельскохозяйственной продукции: региональный аспект. /Экономика и статистика 1/2008, с.83.

Наталія Голомша

к.е.н., доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ

ІННОВАЦІЙНІ ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Конкурентоспроможність сільського господарства України визначається не тільки обсягами виробництва та експорту агропродовольчої продукції, а перш за все, існуванням інноваційної складової у виробництві (експорті). Від того, наскільки вагомою буде інноваційна складова економічного розвитку галузі, залежить її стабільність та рівень розвитку сьогодні та в майбутньому.

Інноваційна модель розвитку сільського господарства – це новий вимір економічних і соціальних відносин в галузі, який базується на пріоритетному розвитку знань і технологій їх використання.

Інноваційна діяльність забезпечує створення та поширення інновацій – нововведень в галузі техніки, технології, організації праці та управління, основаних на використанні досягнень науки, передового досвіду та здатних задовольнити конкурентну суспільну потребу. На думку М.Портера, саме інновації здатні створити конкурентні переваги продукції.[1, 168].

П.М.Музика вважає, що інноваційна активність є найбільш гнучким індикатором конкурентоспроможності [2, 44]. Дійсно, існує закономірна циклічна динаміка тісного взаємозв'язку інноваційності та конкурентоспроможності. Якщо інноваційна активність товаровиробника в умовах розвитку НТП знижується, він втрачає позиції на ринку, виробничий апарат його швидко старіє, розгортається інвестиційно-технологічна та економічна кризи.

Розвиток інноваційної діяльності в сільському господарстві України важливий напрям по нарощуванню конкурентних переваг, оскільки аграрна галузь економічно розвинутих країн поступово перетворюється в наукомістку галузь виробництва, що робить в перспективі конкуренцію з ними вітчизняного сільськогосподарського виробництва без подальших змін практично неможливою. Слід визнати, що Україна порівняно з розвинутими країнами програє по головних показниках ефективності виробництва: продуктивності праці, техніко-технологічній забезпеченості, енергомісткості, врожайності сільськогосподарських культур, продуктивності худоби. Тому існує лише один основний чинник, який може забезпечити успіх у конкурентній боротьбі – це новітні й ресурсозберігаючі технології [3,7].

В сучасних умовах інноваційний шлях розвитку сільського господарства має три основних взаємозв'язаних напрями:

- інновації в людський фактор, що можливе лише при пріоритетному розвитку освіти, фундаментальних та прикладних науково-дослідницьких організацій, що розробляють нововведення, створення бази даних по інноваціях, а також інформаційно-консультаційної системи, що обслуговує сільськогосподарських товаровиробників;
- інновації в біологічний фактор, які пов'язані з розробкою та освоєнням нововведень, що забезпечують підвищення родючості ґрунтів, врожайності сільськогосподарських культур та продуктивності тварин. Саме важливість інновацій в біологічний фактор є відмінною рисою інноваційного розвитку сільського господарства порівняно з іншими галузями;
- інновації технологічного характеру, які забезпечують вдосконалення техніко-технологічного потенціалу сільського господарства на основі застосування енерго- та ресурсозберігаючої техніки і наукомістких технологій.

В Україні для забезпечення розвитку аграрної науки необхідно щорічно виділяти з державного бюджету кошти в сумі не менше 1,7%, а в перспективі – 2,3 – 2,5% вартості продукції, виробленої в агропромисловому комплексі України. Нині цей показник не перевищує 0,4% [4,5].

Щоб інноваційна діяльність у сільському господарстві була активною та ефективною, необхідно задіяти чотири групи факторів: економіко-технологічні, організаційно-правові, управлінські та соціально-психологічні. Однак кожен групу факторів неможливо задіяти без ефективного організаційно-економічного механізму освоєння наукових досягнень в сільському господарстві.

Для підвищення конкурентоспроможності сільського господарства слід створити національну інноваційну модель розвитку галузі, основними елементами якої будуть:

- визначення основних напрямів інноваційного розвитку сільського господарства України;
- концентрація на цих напрямках науково-технічного та освітнього потенціалу країни;
- в точках такої концентрації інтеграція зусиль провідних наукових установ і навчальних закладів на підставах конкуренції;
- в системі управління АПК створення національної і регіональних інноваційних структур;
- забезпечення дієздатного організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку сільського господарства.

Література

1. Портер М. Конкуренція / М.Портер; [пер. с англ.] – М.: Издат. Дом „Вільямс”, 2001. – 495 с.
2. Музика П.М. Активізація інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки України / П.М.Музика // Економіка АПК. – 2005. - №8. – С. 42 – 45.
3. Супіханов Б.К. Про підвищення конкурентоздатності аграрного виробництва в сучасних умовах / Б.К.Супіханов // Економіка АПК. – 2008. - №5. – С. 3 – 8.
4. Іванишин В.В. Становлення ефективного аграрного виробництва шляхом відновлення техніко-технологічної бази підприємств / В. В. Іванишин // Агросвіт. – 2009. - № 23. – С. 24-27.
5. Іванишин В.В. Інноваційне забезпечення оновлення техніко-технологічної бази підприємств АПК / В. В. Іванишин // Економіка АПК. – 2010. - № 1. – С. 128-133.

Наталія Горін

к.е.н, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів

ФІНАНСОВО-КРЕДИТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГО-ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Особливостями еколого-інноваційних проектів є в багатьох випадках великі масштаби, довгостроковість та високоризиковість їх реалізації. В Україні проблемами, які перешкоджають залученню фінансових посередників до кредитування еколого-інноваційних проектів є проблеми залучення ресурсів для довгострокового великомасштабного кредитування, високий ступінь неліквідності банків, відсутність значного досвіду кредитування великомасштабних проектів у реальному секторі економіки.

Комерційні банки в умовах нестабільної економічної ситуації практично не надають довгострокових кредитів для реалізації високоризикових проектів навіть за ставками, вищими від ринкових, а еколого-інноваційна діяльність потребує пільгового кредитування. Крім того, вітчизняні підприємства неохоче впроваджують нові технології, які б не мали шкідливого впливу на навколишнє середовище. Це пояснюється, по-перше, постійною нестачею обігових коштів у підприємств, високими ризиками та довгостроковою окупністю проектів, по-друге, недостатньою мотивацією бізнесу щодо введення таких технологій. Відтак провідну роль в організації та управлінні еколого-інноваційним розвитком повинна взяти на себе держава.

Загалом у розвинених країнах державне фінансування еколого-інноваційного підприємництва становить близько 20%. Фактично це є середній показник для країн зі